

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Lenkou Bursíkovou ve věci

žalobkyně: K. O., DiS.
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 12. 2023, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 12. 12. 2023, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobkyni se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Rozhodnutím ze dne 21. 6. 2023, č. j. X, žalovaná přiznala žalobkyni od 8. 12. 2022 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Podle posudku Pražské správy sociálního zabezpečení (dále jen „PSSZ“) ze dne 2. 2. 2023 totiž pracovní schopnost žalobkyně poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 35 %.
2. Žalobkyně proti tomuto rozhodnutí podala námitky, které žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila.
3. Žalobkyně se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.), domáhá zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

Žaloba a další podání účastníků řízení

4. Žalobkyně namítá, že posudek vyhotovený v námitkovém řízení vůbec nereagoval na žalobkyniny námitky odůvodněné zejména zprávami urologa MUDr. R. ze dne 3. 8. 2023 a neurouroložky MUDr. B. ze dne 2. 8. 2023. Posudek je nesrozumitelný a vůbec se v něm nehovoří o funkčním dopadu zdravotních postižení. Není zřejmé, zda je žalobkynino zdravotní postižení svým funkčním dopadem srovnatelné se zdravotním postižením podle položky 10a nebo 10b, kapitoly XIV přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity).
5. Žalovaná ve vyjádření zrekapitulovala průběh dávkového řízení. S ohledem na uplatněné námitky žalovaná navrhuje provedení důkazu posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. A podle výsledku komisionálního posouzení buď navrhuje žalobu jako nedůvodnou zamítnout, nebo ponechává rozhodnutí na úvaze soudu.
6. V průběhu jednání dne 26. 11. 2024, které soud nařídil za účelem provedení důkazu posudkem posudkové komise MPSV, účastníci řízení setrvali na svých procesních stanoviscích. Další dokazování soud neprováděl.

Skutečnosti vyplývající ze správního spisu

7. Soud ze správního spisu zjistil, že žalobkyně požádala dne 5. 12. 2022 o invalidní důchod. Podle posudku lékaře PSSZ ze dne 2. 2. 2023 jde u žalobkyně o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je LUTS (*syptom dolních močových cest*) nejasné etiologie, tedy zdravotní postižení podle kapitoly XIV, oddílu A, položky 10a přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro kterou je stanoveno rozpětí míry poklesu pracovní schopnosti 25-40 %. Posudkový lékař zvolil míru poklesu pracovní schopnosti 35 %, kterou již dále nenavýšoval. Zdravotní stav žalobkyně je možné léčebnými a režimovými opatřeními pozitivně ovlivnit natolik, že lze očekávat zlepšení pracovní schopnosti v horizontu dvou let. Stanovil proto kontrolní lékařskou prohlídku za dva roky.
8. Rozhodnutím označeným v bodu 1 tohoto rozsudku proto žalovaná na základě posudku ze dne 2. 2. 2023 přiznala žalobkyni invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.
9. Žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí podala námitky. V nich poukázala na lékařské zprávy MUDr. R. a MUDr. B., z nichž podle žalobkyně vyplývá, že její zdravotní stav je podstatně vážnější, než jak uvádí posudek. Symptomy dysfunkce mají významný vliv na osobní a pracovní aktivity a jsou srovnatelné se závažnou inkontinencí.

10. Posudková lékařka žalované zpracovala v rámci námitkového řízení na základě posouzení zdravotního stavu, které proběhlo v nepřítomnosti žalobkyně, posudek ze dne 23. 11. 2023. Za příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně označila funkční postižení močového měchýře – neurogenní močový měchýř. Z hlediska podřazení žalobkynina zdravotního stavu pod příslušnou kapitolu a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, jakož i z hlediska stanovení míry poklesu pracovní schopnosti se zcela ztotožnil se závěry posudkového lékaře PSSZ. Pro podřazení žalobkynina zdravotního stavu pod položku 10b (kapitoly XIV, oddílu A přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity) neshledala naplnění kritérií.
11. Na základě tohoto posudku žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla námitky žalobkyně a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. V odůvodnění odcitovala posudkové závěry s tím, že v důsledku zjištěného poklesu pracovní schopnosti o 35 % nejsou žalobkyniny námitky důvodné. Napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 21. 12. 2023.

Posouzení žaloby

12. Soud ověřil, že žalobu podala včas osoba k tomu oprávněná. Žaloba má všechny zákonem požadované formální náležitosti. Soud ji proto věcně projednal. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
13. Soud provedl důkaz posudkem posudkové komise MPSV v Praze ze dne 17. 10. 2024, který si za účelem posouzení žaloby vyžádal. Členem posudkové komise byl i lékař s odborností neurologie, který žalobkyni při jednání komise též vyšetřil. Žalobkyně byla k jednání posudkové komise přizvána, aby sdělila své subjektivní obtíže mohla doplnit skutečnosti potřebné pro posouzení jejího zdravotního stavu. Posudková komise dospěla na základě doložené dokumentace a na podkladě šetření a dotazování při jednání spolu se zohledněním stanoviska urologického odborníka (MUDr. R.) k závěru, že u žalobkyně jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je zdravotní postižení srovnatelné svým významem se závažnou inkontinencí, tedy zdravotní postižení podle kapitoly XIV, oddílu A, položky 10b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity s mírou poklesu pracovní schopnosti 70 %. Dobu platnosti posudku komise stanovila na šest měsíců od jednání komise, neboť v průběhu jednání vyplynuly mnohé skutečnosti o zdravotním stavu, které nejsou dostatečně vyšetřeny, objektivizovány a verifikovány (např. podezření na autoimunitní onemocnění, dle názoru komise je však možný i regionální bolestivý syndrom, případně účast somatizace potíží s nevědomým zacyklením v podobě psychosomatických obtíží, špatně reagujících na klasický způsob léčby). Ke kontrolní lékařské prohlídce je nutné doložit všechny chybějící nálezy vztahující se k současnému onemocnění (zejména nálezy shrnující výsledky rehabilitace, nález z EMG dolních končetin, případně EMG svalů pánevního dna), dále je vhodné vyšetření klinickým psychologem.
14. Relevantní právní úpravu posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod obsahuje § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně. A konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně.

15. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod závisí především na odborném lékařském posouzení. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje MPSV, pokud se napadené rozhodnutí zakládá na posudku žalované; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle běžných zásad dokazování v soudním řízení správním (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). S ohledem na jeho mimořádný význam bývá tento posudek rozhodujícím důkazem, pokud z hlediska své úplnosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku mohly zpochybňovat (srov. např. rozsudky NSS ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, č. 511/2005 Sb. NSS, či ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).
16. Požadavek (test) úplnosti a přesvědčivosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítal, a musí posudkové závěry náležitě odůvodnit (srov. rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2015, č. j. 9 Ads 253/2014-52). Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy posudková komise hodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení se podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity.
17. Posudek ze dne 17. 10. 2024 shora uvedeným požadavkům (úplnosti a přesvědčivosti) dostojí. Soud konstatuje, že posudková komise při vypracování posudku vycházela z veškeré dostupné zdravotnické dokumentace, a to včetně lékařských zpráv, které žalobkyně předložila společně s žalobou. Při jednání komise žalobkyni také osobně vyšetřil člen komise – neurolog a posudková komise žalobkyni umožnila při jednání komise popsat subjektivně její obtíže a učinit potřebná vysvětlení. Posudková komise hodnotila žalobkynin zdravotní stav komplexně, vyjádřila se ke všem obtížím zmiňovaným v žalobě a dospěla k závěru o existenci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jehož rozhodující příčinu podřadila pod kapitolu XIV, oddíl A, položku 10b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní schopnosti se pro tuto položku stanoví srovnatelně podle položky 8, oddíl A, kapitola XIV. Protože posudková komise zejména s ohledem na závěry obsažené v lékařské zprávě MUDr. R. označila žalobkynino zdravotní postižení za srovnatelné s těžkou inkontinencí moči, tedy se zdravotním postižením podle kapitoly XIV, oddílu A, položky 8d, stanovila míru poklesu pracovní schopnosti podle této položky ve výši 70 %.

Teprve posudková komise se v míře dostatečné pro řádné zjištění skutkového stavu zabývala závěry vyplývajícími z lékařských zpráv urologů, které žalobkyně předložila již v námitkovém řízení. Nutno navíc zdůraznit, že účastníci závěry posudku, ať již jde o stanovení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu či míru poklesu pracovní schopnosti k datu vydání napadeného rozhodnutí, nikterak nezpochybnili.

18. Posudková komise též zdůvodnila, proč stanovila omezenou platnost svého posudku a jaké podklady by měla žalobkyně předložit ke kontrolní lékařské prohlídce za šest měsíců.
19. Soud hodnotil úplnost a přesvědčivost posudku posudkové komise MPSV i ve vztahu k posudkům vypracovaným ve správním řízení, z nichž žalovaná vycházela. Dospěl přitom k závěru, že jako přesvědčivější, logický a vycházející z neúplnějších podkladů lze hodnotit právě posudek posudkové komise ze dne 17. 10. 2024. Podstatné je (nad rámec toho, co soud uvedl již shora) zejména to, že posudková komise na rozdíl od posudkových lékařů hodnotila žalobkynin zdravotní stav skutečně komplexně při zohlednění všech doložených lékařských zpráv a též na základě osobního vyšetření a rozhovoru se žalobkyní. Teprve posudková komise MPSV tak náležitě zjistila skutkový stav rozhodný pro posouzení věci.
20. Soud proto vyšel ze závěrů posudkové komise a v návaznosti na ně uzavřel, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu.

Závěr a náklady řízení

21. S ohledem na výše uvedené soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a současně je povinna mezi podklady svého rozhodnutí zařadit i posudek posudkové komise MPSV ze dne 17. 10. 2024 (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
22. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobkyně náhradu nákladů soudního řízení nepožadovala, a proto jí soud jejich náhradu nepřiznal.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 26. listopadu 2024

Lenka Bursíková v. r.
soudkyně